

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Підготовче відділення

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
роботи
та освітньої діяльності

_____ Тетяна ФЕДІРЧИК
«22» січня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«БІОЛОГІЯ»
для слухачів підготовчого відділення
«Відкритий шлях до вищої освіти»

Мета реалізації	підготовка до складання НМТ
Навчальний рік	2025-2026
Семестр	2
Форма навчання	дистанційна
Обсяг програми	90 год.
Форма підсумкового контролю	іспит (тестування)
Мова викладання	українська

1. АНОТАЦІЯ

Робоча програма навчальної дисципліни «*Біологія*» **складена на основі:**

- Програми підготовки до складання зовнішнього незалежного оцінювання з Біології у 2026 році (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.12.2018. №1426
<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-program-zovnishnogo-nezalezhnogo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobutih-na-osnovi-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>);
- Порядку реалізації експериментального проекту підготовки слухачів підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» (Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2025 р.)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1628-2025-%D0%BF#Text>

Розробники:

Чорней Ілля Ілліч, професор, доктор біологічних наук; професор кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності;

Романюк Оксана Миколаївна, доцент, кандидат біологічних наук; доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності;

Романюк Василь Васильович, доцент, кандидат біологічних наук; доцент кафедри геоматики, землеустрою та агроменеджменту.

Викладачі, що забезпечує читання навчальної дисципліни:

Романюк Оксана Миколаївна, доцент, кандидат біологічних наук; доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності;

Романюк Василь Васильович, доцент, кандидат біологічних наук; доцент кафедри геоматики, землеустрою та агроменеджменту;

Тимочко Леся Іванівна, кандидат біологічних наук, асистент кафедри.

Обсяг програма курсу «Біологія» розрахована на 90 академічних годин безпосередньої участі слухачів в освітньому процесі.

Основними формами навчальних занять є теоретичні / практичні заняття.

Підсумковою формою контролю є іспит у формі тестування.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

підготовка слухачів до складання Національного мультипредметного тесту (НМТ) у 2026 року шляхом формування системи компетентностей (знань, умінь, навичок) з Біології.

3. ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

- поглибити рівень навчальних досягнень слухачів з біології як учасників Національного мультипредметного тесту 2026 року;
- систематизувати знання з біології, ліквідувати прогалини шкільної освіти, що можуть мати місце за рахунок варіативності програм з даної навчальної дисципліни у закладах загальної середньої освіти;
- підготувати слухачів до складання Національного мультипредметного тесту 2026 року з біології.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати сучасні методи наукових досліджень в біології;
- обґрунтовувати основні положення біологічних законів, правил, теорій, закономірностей, гіпотез;
- характеризувати сутність біологічних процесів і явищ;
- розкривати закономірності будови та ознаки основних груп біологічних об'єктів;
- володіння сучасною біологічною термінологією та символікою;
- вміння пояснювати, встановлювати зв'язки;
- складати схеми та працювати з табличними даними та графічними зображеннями;
- розпізнавати біологічні об'єкти по їх зображенню;
- класифікувати, аналізувати, порівнювати і робити висновки

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-тематичний план

№ заняття	№ теми	Тема заняття	Форма заняття	кількість годин
1.	1.	Фундаментальні властивості живої матерії. Рівні її організації.	лекція	2
2.	2.	Хімічний склад живих організмів.	лекція	2
3.	3.	Структура та функціонування еукаріотичних клітин.	лекція	4
4.	4.	Обмін речовин та перетворення енергії.	лекція	2
5.	5.	Збереження та реалізація спадкової інформації.	лекція	2
6.	6.	Закономірності спадковості організмів.	лекція	4
7.	7.	Закономірності мінливості організмів.	лекція	2
8.	8.	Селекція організмів. Сучасні методи.	лекція	2

9.	9.	Систематика- наука про різноманітність організмів.	лекція	4
10.	10.	Неклітинні форми життя.	лекція	2
11.	11.	Прокаріотичні організми.	лекція	2
12.	12.	Водорості, їх класифікація, різноманітність та значення.	лекція	2
13.	13.	Загальна характеристика рослин. Вегетативні органи, їх будова, функції та видозміни.	лекція	2
14.	14.	Генеративні органи покритонасінних рослин.	лекція	2
15.	15.	Систематика та різноманітність рослин. Вищі спорові рослини. Голонасінні. Покритонасінні. Способи розмноження.	лекція	6
16.	16.	Загальна характеристика грибів. Особливості будови та процесів життєдіяльності. Різноманітність.	лекція	4
17.	17.	Лишайники: особливості будови та життєдіяльності. Різноманітність та значення.	лекція	2
18.	18.	Одноклітинні гетеротрофні еукаріотичні організми. Губки як первинні багатоклітинні тварини.	лекція	2
19.	19.	Справжні багатоклітинні тварини. Загальні ознаки будови і процесів життєдіяльності.	лекція	6
20.	20.	Поведінка тварин. Різноманітність, поширення та значення тварин.	лекція	2
21.	21.	Будова тіла людини.	лекція	2
22.	22.	Гуморальна регуляція. Нервова система людини.	лекція	2
23.	23.	Кровоносна та лімфатична системи людини.	лекція	2
24.	24.	Імунітет. Імунна система людини.	лекція	2
25.	25.	Дихання. Дихальна система людини.	лекція	2
26.	26.	Травлення. Травна система людини.	лекція	2
27.	27.	Обмін речовин і перетворення енергії в організмі людини.	лекція	2
28.	28.	Сечовидільна система людини. Шкіра. Терморегуляція.	лекція	2
29.	29.	Опорно-рухова система людини.	лекція	2
30.	30.	Сенсорні системи людини.	лекція	2
31.	31.	Вища нервова діяльність людини.	лекція	2
32.	32.	Репродукція та розвиток людини.	лекція	2

33.	33.	Екологічні чинники, їх класифікація та закономірності дії. Поняття про популяцію та її структуру.	лекція	2
34.	34.	Біотоп. Біоценоз. Біогеоценоз. Екосистема. Екологічні групи організмів. Перетворення енергії в екосистемах.	лекція	2
35.	35.	Біосфера як глобальна екосистема.	лекція	2
36.	36.	Адаптація як загальна властивість біологічних систем.	лекція	2
37.	37.	Основи еволюційного вчення.	лекція	2
ВСЬОГО				90

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА СХЕМА ФОРМУВАННЯ ОЦІНКИ

6.1. Схема нарахування балів:

№ п/п	Тип завдань	Номери завдань у тесті	Кількість завдань цього типу	Оцінка за правильну відповідь, число балів	Максимальна оцінка за даний тип завдань
1	З вибором однієї правильної відповіді	1-24	24	1	24
2	На встановлення відповідності (логічні пари)	25-30	6	пит.25-27: 2 бали за правильну відповідь пит.28-29: 3 бали за правильну відповідь пит.30: 4 бали за правильну відповідь	16
Усього: 40 тестових балів					

6.2. Таблиця переведення тестового бала у рейтингову оцінку:

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100–200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100–200
0	не склав	23	148
1	не склав	24	149
2	не склав	25	150
3	не склав	26	152
4	не склав	27	154
5	не склав	28	156
6	не склав	29	157
7	100	30	159
8	105	31	160
9	110	32	162
10	115	33	163
11	120	34	165
12	125	35	167
13	131	36	170
14	134	37	172
15	136	38	175
16	138	39	177
17	140	40	180
18	142	41	183
19	143	42	186
20	144	43	191
21	145	44	195
22	146	45	200

6.3. Шкала відповідності

За 200 – бальною шкалою	За національною шкалою
185 – 200	Відмінно / Excellent
160 – 184	Добре / Good
100– 159	Задовільно / Satisfactory
0 – 100	Незадовільно / Fail

6.4. ФОРМА КОНТРОЛЮ

Підсумковою формою оцінювання є іспит, що проводиться у вигляді комп'ютерного тестування з різноманітними форматами завдань (вибір однієї/кількох відповідей, встановлення відповідності, послідовності).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

Біологія : підруч. для 6 кл. закладів загальної середньої освіти / І. Ю. Костіков та ін. — Вид. 2-ге, доопр. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2020. — 240 с. : іл.

Біологія : підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Л.І. Остапченко, П.Г. Балан, В.В. Серебряков, Н.Ю. Матяш, В.А. Горобчишин — Вид. 2-ге, переробл. — Київ : Генеза, 2020. — 208 с. : іл.

Біологія : підруч. для 8 кл. закладів загальної середньої освіти / Н.Ю. Матяш та ін. — К.: «Генеза», 2021. — 256 с. : іл.

Біологія : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Р. В. Шаламов, Г. А. Носов, О. А. Литовченко, М. С. Каліберда. — Харків : Соняшник, 2017. — 352 с. : іл.

Біологія і екологія (рівень стандарту): підруч. для 10-го кл. закл. заг. серед. освіти / Л.І. Остапченко, П.Г. Балан, Т.А. Компанець, С.Р. Рушковський. — Київ : Генеза, 2019. — 192 с. : іл.

Біологія і екологія (рівень стандарту): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / Р. В. Шаламов, М. С. Каліберда, Г. А. Носов. — Харків: Соняшник, 2019. — 320 с.: іл.

Додаткова:

Барна І. Біологія НМТ ЗНО 2026. Комплексне видання : видавництво Підручники і посібники.

НМТ 2026 Біологія. Тестові завдання для підготовки : Барна І. Підручники і посібники.

Соболь В. Довідник з біології до ЗНО НМТ. Повний курс для підготовки : видавництво Абетка.

«Біологія. Довідник для абітурієнтів та школярів, підготовка до ЗНО» Автор Біда С., Дерій Л. (Ботаніка, зоологія, біологія людини, загальна біологія)

«Біологія. Навчальний посібник ». Автор Мотузний В., видавництво «Світ успіху». (Поглиблений курс з біології, тестові завдання).

Інтернет-ресурси:

<https://ispyt.com/nmt/biology/program>

https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/PROGRAMA_2020_BIO-2-26.pdf

<https://www.education.ua/vstup/resources-for-nmt/>